

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

З РОЗДІЛУ «Дії» ДО ПАКЕТУ РЕКОМЕНДАЦІЙ ДЛЯ ОСІБ, ЩО ПРИЙМАЮТЬ РІШЕННЯ

**Erasmus+ KA220-SCH Стратегічне партнерство у
сфері шкільної освіти ЦИФРОВІ КОМІКСИ ПРО
МІГРАЦІЮ**
2023-1-TR01-KA220-SCH-000166103

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Від дій до рекомендацій:

Посібник для осіб, що приймають рішення

Особи, що приймають рішення, відіграють вирішальну роль у формуванні умов, за яких відбувається інклюзивна освіта, розвиток ключових компетентностей та цифрова трансформація. За допомогою політик, пріоритетів фінансування, рамок навчальних програм, нормативних актів щодо підготовки вчителів та служб підтримки національні та місцеві особи, що приймають рішення, впливають на освітні можливості, доступні для учнів, та на те, наскільки школи можуть ефективно реагувати на різноманітність. Дослідження в галузі управління освітою послідовно демонструють, що результати інклюзивної освіти залежать не лише від зусиль окремих вчителів та шкіл, а й від системних політичних умов, що сприяють рівності, участі та доступу до ресурсів (Ainscow, 2020; Європейська комісія, 2023). Особи, що приймають рішення, мають особливо великий вплив на те, чи володіють школи інституційним потенціалом для підтримки учнів із сімей мігрантів та біженців за допомогою мовної підтримки, психосоціальних послуг, ініціатив із залучення сімей та інклюзивних педагогічних підходів. Крім того, політичні рішення щодо змісту навчальних програм, громадянської освіти та цифрового навчання визначають можливості учнів розвивати ключові компетентності, такі як комунікація, критичне мислення, міжкультурне розуміння, цифрова грамотність, співпраця та демократична участь. Розвиток цих компетентностей дедалі частіше визнається необхідною умовою соціальної згуртованості та активної громадянської позиції в культурно різноманітних європейських суспільствах (Європейська Рада, 2018).

Важливість осіб, що приймають рішення, стає ще більш очевидною в контексті міграції та вимушеного переміщення. Дослідження в галузі освіти біженців та мігрантів свідчать, що на успішну інклюзію значний вплив мають політичні рамки, що

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

регулюють доступ до шкіл, мовну підтримку, підготовку вчителів, визнання попереднього навчання та участь родини (Dryden-Peterson, 2016; Pastoor, 2017). Рішення, що ухвалюються на національному, регіональному та місцевому рівнях, впливають не лише на учнів, а й на вчителів та сім'ї, формуючи їхній освітній та соціальний досвід у приймаючих суспільствах. Наприклад, політика, що підтримує багатомовну освіту, міжкультурний діалог та партнерство між сім'єю та школою, може сприяти інклюзії та почуттю приналежності, тоді як фрагментовані або короткострокові підходи можуть посилювати освітню нерівність та соціальну ізоляцію. Так само інвестиції в цифрову інфраструктуру, професійний розвиток вчителів та освітні інновації безпосередньо впливають на здатність шкіл забезпечувати рівноправні можливості цифрового навчання. Дослідження, проведені на тлі стрімкого поширення цифрової освіти, показали, що для ефективної цифровізації потрібна узгоджена політична підтримка, стабільні інвестиції та стратегічне керівництво, а не лише надання технічного обладнання (Tondeur et al., 2017; Selwyn, 2021). Отже, особи, що приймають рішення, відіграють ключову роль у створенні освітніх систем, здатних реагувати на соціальні, культурні та технологічні виклики, пов'язані з міграцією та сучасними суспільними змінами.

У цьому контексті проєкт DICOMI пропонує значні переваги для осіб, що приймають рішення, які шукають підходи до інклюзії, цифровізації та міжкультурної освіти, засновані на фактичних даних. Завдяки своїм цифровим модулям та коміксам, заснованим на реальних ситуаціях, DICOMI надає практичні приклади того, як освітні інновації можуть одночасно сприяти соціальній інклюзії, емпатії, міжкультурному діалогу та розвитку цифрової компетентності. Проєкт демонструє, як теми, пов'язані з міграцією, можна розглядати за допомогою педагогічно структурованих та віково-доречних навчальних матеріалів, що заохочують критичне осмислення, здатність бачити ситуацію з різних точок зору та активну участь. Для політиків та керівників освітніх установ DICOMI пропонує універсальну модель, яка поєднує європейські пріоритети щодо інклюзії, демократичного громадянства, соціальної згуртованості та цифрової трансформації. Проєкт також надає уявлення про те, як школи можуть залучати учнів, вчителів та сім'ї до процесів спільного навчання, що виходять за межі класної кімнати та зміцнюють відносини в громаді. Крім того, DICOMI ілюструє, як цифрове розповідання історій та навчання на основі коміксів можна інтегрувати в існуючі навчальні програми, водночас сприяючи розвитку ключових компетентностей,

Проєкт фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

визначених у Європейській референтній рамці, зокрема культурної обізнаності, комунікації, громадянськості, особистісної та соціальної компетентності, а також цифрової грамотності.

Для осіб, що приймають рішення, одним із найцінніших внесків DICOMI є його потенціал для формування політики та планування освіти. Проєкт надає конкретні приклади інклюзивних практик, які можна масштабувати, адаптувати та інтегрувати в програми підготовки вчителів, реформи навчальних програм, стратегії цифрової освіти та політику залучення сімей. Наводячи докази того, як підходи, засновані на розповідях та цифрових технологіях, можуть сприяти інклюзії учнів-мігрантів та біженців, DICOMI допомагає подолати розрив між політичними прагненнями та реаліями навчального процесу. Він також підкреслює важливість поєднання технологічних інновацій із орієнтованими на людину освітніми цінностями, такими як емпатія, гідність, участь та соціальна справедливість. Тому учасники розглядали DICOMI не просто як освітню ініціативу; вони вважали її ініціативою, що має політичне значення та здатна підтримати осіб, які приймають рішення, у розробці більш інклюзивних, цифрово компетентних та соціально чутливих освітніх систем, які принесуть користь учням, вчителям, сім'ям та ширшим громадам по всій Європі. Обговорення під час невеликих зустрічей у п'яти країнах призвели до таких політичних рекомендацій:

Комікси як навчальний матеріал

Учасники невеликих зустрічей послідовно визнавали інтеграцію навчання на основі коміксів та цифрового сторітелінгу в освітні програми та позакласні заходи важливим пріоритетом політики для осіб, що приймають рішення. Вони стверджували, що сучасні освітні системи повинні вийти за межі традиційних підходів до навчання та впроваджувати інноваційні педагогічні методи, які одночасно сприяють академічному навчанню, розвитку цифрової компетентності, соціально-емоційному зростанню та міжкультурному взаєморозумінню. Учасники наголосили, що комікси та цифрові комікси мають унікальну освітню цінність, оскільки поєднують наративні, візуальні та цифрові елементи таким чином, що залучають різноманітних учнів і роблять складні соціальні проблеми більш доступними. Отже, школи слід активно заохочувати до впровадження навчальних матеріалів, що поєднують емпатію, цифрові навички, творчість та соціальну обізнаність. Зокрема, учасники підкреслили потенціал коміксів у допомозі учням досліджувати такі теми, як міграція, різноманітність, інклюзія, дискримінація, почуття приналежності та демократичне громадянство, одночасно Проєкт фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

розвиваючи навички критичного мислення, комунікації та цифрової грамотності. Вони стверджували, що освітня політика має надавати школам як гнучкість, так і інституційну підтримку, необхідні для впровадження таких ресурсів у повсякденну практику викладання та навчання.

Учасники також наголосили, що навчання на основі коміксів не повинно обмежуватися окремими проектами чи додатковими заходами, а має бути офіційно інтегровано в національні освітні системи. Вони настійно рекомендували особам, що приймають рішення, визнати цифрові комікси інноваційним та ефективним педагогічним підходом, здатним сприяти навчанню з різних предметів. Учасники зазначили, що комікси можна використовувати в міжпредметному контексті в таких дисциплінах, як суспільствознавство, мовна освіта, історія, громадянська освіта, мистецтво та навіть курси з цифрової грамотності, що дає змогу учням взаємодіяти з навчальним матеріалом за допомогою мультимодальних форм навчання. Візуальний та наративний характер коміксів було визнано особливо ефективним для розвитку емпатії, вміння бачити ситуацію з іншої точки зору та розуміння різноманітних життєвих досвідів, тоді як діяльність зі створення цифрових коміксів надає учням значні можливості для розвитку творчості, співпраці та навичок створення цифрового контенту. Учасники стверджували, що офіційне визнання в рамках навчальної програми підвищить легітимність коміксів як освітніх ресурсів та заохотить вчителів і школи використовувати їх більш систематично в рамках інклюзивних та інноваційних педагогічних практик.

Щоб підтримати успішну інтеграцію навчання на основі коміксів, учасники також рекомендували органам освіти переглянути існуючі підходи до оцінювання та атестації. Вони зазначили, що сучасні системи оцінювання часто надають пріоритет традиційним текстовим формам демонстрації знань, які можуть не повністю відображати спектр компетентностей, розвинутих завдяки візуальному розповіданню історій та цифровій творчій роботі. Тому учасники закликали до створення систем оцінювання, які визнають різноманітні форми самовираження та дають змогу учням демонструвати результати навчання за допомогою коміксів, цифрових наративів та інших мультимодальних продуктів. Такі зміни дадуть школам змогу оцінювати не лише академічні знання, а й важливі результати, пов'язані із соціально-емоційним навчанням, творчістю, емпатією, комунікацією, критичним мисленням та цифровою компетентністю. Учасники стверджували, що, розширивши практики оцінювання та Проект фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

офіційно визнавши візуальне розповідання історій як легітимний освітній підхід, особи, що приймають рішення, можуть сприяти створенню навчальних середовищ, які краще відображають різноманітні навички та компетентності, необхідні в сучасних суспільствах. У цьому контексті інтеграція навчання на основі коміксів розглядалася не лише як педагогічна інновація, а й як стратегічний політичний захід, здатний підтримати інклюзію, цифрову трансформацію та цілісний розвиток учнів у всіх європейських системах освіти.

Інклюзивна освіта як політика

Учасники невеликих зустрічей наголошували, що для покращення інклюзивної освіти потрібні не лише ініціативи на рівні класу; це вимагає стабільної підтримки через послідовну та добре фінансовану освітню політику. Вони стверджували, що інноваційні педагогічні підходи, такі як цифрове розповідання історій, навчання на основі свідчень та освіта на основі коміксів, можуть мати довгостроковий вплив лише тоді, коли їх офіційно визнають та підтримують особи, що приймають рішення. Учасники рекомендували, щоб освітня політика чітко визнавала та використовувала культурний капітал як учнів-мігрантів, так і місцевих учнів шляхом включення різноманітного життєвого досвіду, зокрема міграційних історій, до офіційних навчальних планів, навчальних матеріалів та освітніх програм. Такий підхід було визнано необхідним для того, щоб учні з різних соціальних середовищ бачили свою ідентичність, історію та досвід представленими в рамках освіти « ». Учасники наголосили, що включення реальних історій про міграцію може зруйнувати стереотипи, сприяти розвитку емпатії та створити навчальне середовище, в якому різноманітність сприймається як ресурс, а не як проблема. У цьому контексті освітні ресурси, засновані на свідченнях, були визнані особливо цінними, оскільки вони надають автентичні точки зору, що допомагають учням зрозуміти людські аспекти міграції, переміщення, приналежності та соціальної інклюзії, водночас сприяючи міжкультурному діалогу та критичному осмисленню.

Крім того, учасники наголосили, що політика, спрямована на підтримку інклюзивних освітніх практик, має враховувати не лише педагогічні потреби, а й соціальні та емоційні аспекти навчання. Вони стверджували, що школи дедалі частіше приймають учнів, які пережили міграцію, переміщення, дискримінацію або соціальну ізоляцію, і що освітяни потребують структурованої підтримки, щоб ефективно реагувати на ці реалії. Відповідно, учасники рекомендували органам освіти запровадити

Проект фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

обов'язкові модулі педагогічної та психологічної підтримки в школах та забезпечити їх належне фінансування, гарантуючи, що вчителі, консультанти та інші фахівці в галузі освіти матимуть доступ до ресурсів, навчання та експертних знань, необхідних для роботи з чутливими темами, такими як вимушене переміщення, ксенофобія, упередження та проблеми, пов'язані з ідентичністю. Такі механізми підтримки вважалися необхідними для створення безпечного навчального середовища, де можна конструктивно обговорювати складні соціальні питання і де всі учні почувуються поважаними та цінованими. Учасники зазначили, що без належної інституційної підтримки вчителі можуть зіткнутися з труднощами у проведенні змістовних дискусій про міграцію та різноманіття, що обмежить потенціал інклюзивної освіти у сприянні взаєморозумінню та соціальній згуртованості.

Учасники також наголосили на ширшому суспільному значенні політики, що сприяє інклюзивним освітнім практикам як для учнів-мігрантів, так і для місцевих учнів. Вони стверджували, що інклюзивна освіта сприяє не лише досягненню індивідуальних освітніх результатів, а й розвитку більш згуртованих, демократичних та стійких суспільств. Підтримуючи освітні підходи, що заохочують емпатію, здатність бачити ситуацію з іншої точки зору, міжкультурне розуміння та повагу до різноманітності, особи, що приймають рішення, можуть допомогти зменшити соціальну поляризацію та зміцнити соціальну згуртованість у дедалі більш різноманітних громадах. Учасники наголосили, що матеріали, засновані на свідченнях, реальні міграційні історії та інші матеріали для навчання на основі досвіду слід офіційно визнати цінними інструментами міжкультурного навчання, оскільки вони дають змогу учням взаємодіяти зі складними соціальними реаліями у змістовний та орієнтований на людину спосіб. Такі матеріали можуть допомогти молоді глибше зрозуміти різноманіття, протистояти виключним настроям та розвивати громадянські й соціальні компетентності, необхідні для спільного життя в плюралістичних суспільствах. Тому учасники розглядали політичну підтримку інклюзивних та інноваційних освітніх практик як стратегічну інвестицію не лише в якість освіти, а й у соціальне благополуччя та демократичне майбутнє європейських спільнот.

Інвестиції в цифровізацію

Учасники невеликих зустрічей послідовно наголошували, що змістова цифровізація в освіті вимагає постійних інвестицій як у цифрову інфраструктуру, так і в підготовку вчителів. Вони стверджували, що успішне впровадження інноваційних

Проект фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

підходів до навчання, зокрема цифрових коміксів, цифрового сторітелінгу та інтерактивних заходів у форматі Web 2.0, залежить від наявності сучасних технологічних ресурсів та сприятливого освітнього середовища. Учасники визначили критичну системну проблему: багато шкіл і досі стикаються з обмеженнями, пов'язаними з застарілим технічним обладнанням, недостатньою кількістю цифрових пристроїв, невідповідним програмним забезпеченням та ненадійним підключенням до Інтернету. Як наслідок, освітній потенціал цифрових навчальних ресурсів не може бути повністю реалізований, а нерівності у доступі до технологій можуть ще більше погіршити становище і без того вразливих груп учнів. Тому учасники рекомендували політикам надати пріоритет модернізації шкільної цифрової інфраструктури шляхом виділення достатніх фінансових ресурсів, щоб забезпечити всім школам доступ до технологічних можливостей, необхідних для підтримки інтерактивного та мультимедійного навчального досвіду. Такі інвестиції були визнані необхідними не лише для підвищення якості освіти, а й для забезпечення рівних можливостей для всіх учнів у роботі з цифровими коміксами, інструментами онлайн-співпраці та іншими формами створення цифрового контенту.

Учасники також наголосили, що самого лише доступу до технологій недостатньо для досягнення ефективної цифрової трансформації. Вони стверджували, що цифровізація має супроводжуватися комплексними політичними заходами, які зміцнюють інституційний потенціал шкіл для змістовного впровадження технологій у процес викладання та навчання. Зокрема, політикам було запропоновано підтримувати розвиток доступних цифрових платформ, які надають освітянам та учням високоякісні навчальні ресурси, інструменти для співпраці та можливості для творчого цифрового контенту. Учасники зазначили, що централізовані або спільні цифрові платформи можуть сприяти поширенню інноваційних матеріалів, таких як модулі DICOMI та цифрові комікси, одночасно забезпечуючи більшу рівномірність доступу в різних школах та регіонах. Такі платформи розглядалися як важливі механізми для зменшення цифрової нерівності та підтримки широкого впровадження інноваційних освітніх практик.

Окрім розвитку інфраструктури, учасники наголосили на необхідності програм безперервного професійного розвитку, що сприяють підвищенню цифрової грамотності вчителів та педагогічному використанню технологій. Вони зазначили, що багато освітян не отримали достатньої підготовки для ефективної інтеграції цифрових інструментів у Проект фінансується за рахунок програми «Еразмус+» Європейського Союзу. Однак Європейська комісія та Національне агентство Туреччини не несуть відповідальності за будь-яке використання інформації, що міститься в цьому матеріалі.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

навчальний процес, незважаючи на зростаючі очікування щодо їхньої ролі у розвитку цифрової компетентності учнів. Відповідно, підтримка на рівні державної політики має бути спрямована на створення довгострокових та стійких навчальних ініціатив, які забезпечать вчителів знаннями, навичками та впевненістю, необхідними для творчого та інклюзивного використання цифрових технологій. Учасники підкреслили, що навчання має виходити за межі технічних навичок і включати педагогічні підходи до використання цифрових інструментів для сприяння співпраці, творчості, критичного мислення, інклюзивності та соціально-емоційного навчання. Одночасно інвестуючи в інфраструктуру, цифрові платформи та підвищення кваліфікації вчителів, політики можуть створити умови, необхідні для більш справедливої та ефективної цифрової трансформації освіти, гарантуючи, що всі учні отримають користь від інноваційних можливостей навчання незалежно від їхніх соціально-економічних чи географічних обставин.

Рекомендації щодо розробки політики

Учасники невеликих зустрічей наголосили, що ефективна освітня політика має ґрунтуватися на наукових даних і розроблятися в рамках постійної співпраці між широким колом зацікавлених сторін. Вони стверджували, що складні освітні виклики, такі як міграція, інклюзія, цифрова трансформація та соціальна згуртованість, не можуть бути успішно вирішені за допомогою ізольованих політичних рішень, а вимагають спільних підходів, що об'єднують експертизу та досвід шкіл, університетів, освітніх НУО, місцевих органів влади та організацій громадянського суспільства. Учасники підкреслили, що університети можуть внести науково обґрунтовані знання та експертизу з оцінювання, тоді як школи надають практичні уявлення про реалії навчального процесу та потреби учнів. Освітні НУО та організації громадянського суспільства були визнані особливо важливими партнерами завдяки їхньому досвіду роботи з вразливими групами населення, громадами мігрантів та соціально незахищеними групами. Місцеві органи влади також були визначені як ключові суб'єкти у координації ресурсів, підтримці залучення громади та забезпеченні того, щоб освітні ініціативи відповідали місцевим потребам і контексту. Тому учасники рекомендували особам, що приймають рішення, створити механізми для регулярних консультацій, налагодження партнерських відносин та обміну знаннями між цими зацікавленими сторонами з метою розробки більш гнучкої, науково обґрунтованої та сталої освітньої політики.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Крім того, учасники наголосили, що майбутні освітні ініціативи повинні базуватися на ширшому та більш інклюзивному підході до залучення зацікавлених сторін. Зокрема, вони рекомендували особам, відповідальним за формування політики, активно підтримувати проекти, в яких поряд із суб'єктами державного сектору беруть участь батьки, сім'ї та приватні освітні заклади. Батьки були визнані важливими партнерами в забезпеченні інклюзивності освіти, оскільки їхня участь може посилити залученість учнів, сприяти соціальній інтеграції та покращити комунікацію між школами та громадами. Учасники стверджували, що політика має заохочувати систематичне залучення сімей до процесів планування, реалізації та оцінювання освіти, особливо в проектах, що стосуються міграції, різноманітності та інклюзії. Аналогічно, приватні освітні заклади вважалися важливими учасниками освітніх інновацій, розвитку ресурсів та поширення передового досвіду. Завдяки залученню ширшого кола зацікавлених сторін освітні ініціативи можуть скористатися різноманітними точками зору, експертними знаннями та ресурсами, водночас сприяючи формуванню сильнішого почуття спільної відповідальності за результати освіти.

Учасники також зазначили, що спільне формування політики може підвищити як якість, так і легітимність освітніх реформ. Політика, розроблена на основі діалогу та партнерства, з більшою ймовірністю відображатиме реалії, з якими стикаються учні, вчителі, сім'ї та громади, що підвищує її актуальність та ефективність. Крім того, співпраця зацікавлених сторін може сприяти обміну інноваційними практиками, підтримувати масштабування успішних заходів та зміцнювати соціальну довіру серед учасників освітнього процесу. Тому учасники закликали до створення політичних рамок, які сприятимуть довгостроковому міжсекторальному партнерству та заохочуватимуть спільне створення освітніх рішень. Такі підходи були визнані особливо важливими для вирішення нових викликів, пов'язаних із міграцією, цифровізацією, інклюзією та демократичною участю. Підтримуючи майбутні проекти, до яких залучаються школи, університети, НУО, місцеві органи влади, організації громадянського суспільства, батьки та приватні освітні заклади, особи, що приймають рішення, можуть сприяти розвитку більш інклюзивних, науково обґрунтованих та соціально орієнтованих систем освіти, здатних задовольняти потреби різноманітних європейських громад.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Посилання

- Ainscow, M. (2020). Сприяння інклюзивності та рівності в освіті: уроки міжнародного досвіду. *Nordic Journal of Studies in Educational Policy*, 6(1), 7–16.
<https://doi.org/10.1080/20020317.2020.1729587>
- Драйден-Петерсон, С. (2016). Освіта біженців у країнах першого притулку: відкриття «чорної скриньки» досвіду до переселення. *Educational Researcher*, 45(9), 473–482.
<https://doi.org/10.3102/0013189X16683398>
- Пастор, Л. Д. В. (2017). Переосмислення освіти біженців: дослідження різноманітних контекстів навчання неповнолітніх біженців без супроводу після переселення. *«Міжкультурна освіта»*, 28(2), 143–164.
<https://doi.org/10.1080/14675986.2017.1295572>
- Селвін, Н. (2021). Освіта та технології: ключові питання та дискусії (3-тє вид.). Bloomsbury Academic.
- Тондер, Дж., ван Браак, Дж., Ертмер, П. А., та Оттенбрайт-Лефтівч, А. (2017). Розуміння взаємозв'язку між педагогічними переконаннями вчителів та використанням технологій в освіті: Систематичний огляд якісних даних. *Дослідження та розвиток освітніх технологій*, 65(3), 555–575.
<https://doi.org/10.1007/s11423-016-9481-2>
- Європейська Рада. (2018). *Рекомендація Ради від 22 травня 2018 року щодо ключових компетентностей для навчання протягом усього життя*. Офіційний вісник Європейського Союзу, C189, 1–13.
- Європейська комісія. (2023). *Європейський освітній простір: Звіт про прогрес щодо інклюзії, рівності та цифрової трансформації в освіті*. Європейська комісія.